

1969 m. spalio 2 d. Akmenės r. Menčių ir Liepkalnio k. apylinkėse (dabar – Akmenės r. sav.) KGB darbuotojai nušovė Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės partizaną, iki 1957 m. leisto pagrindinio laikraščio „Partizanų šūviams aidint“ leidėją ir redaktorių **Konstantiną Liuberski-Žvainį**.

Vakarų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas: Kęstučio, Prisikėlimo ir Žemaičių apygardos, Vilnius: LGGRTC, 2010, l. 147

Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Juozapavičiaus tėvūnijos partizanai miško stovyklavietėje. Iš kairės: neatpažintas partizanas, tėvūnijos Organizacinio skyriaus viršininkas K. Liuberskis-Žvainys, J. Adomaitis-Erdvilas ir tėvūnijos vadas S. Erstikis-Patašonas. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Juozapavičiaus tėvūnijos vadas S. Erstikis-Patašonas (kairėje) ir Organizacinio skyriaus viršininkas K. Liuberskis-Žvainys (dešinėje). Po 1952 m. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Laikraštis „Partizanų šūviams aidint“, LLKS Juozapavičiaus tėvūnijos organas. Nr.1, 1952 m. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

„Partizanų šūviams aidint“ leidėju ir redaktoriu K. Liuberskiui-Žvainiui, atminti. Antkapinio paminklo vaizdas. Joniško r. Žagarės sen. Žagarės m. Senosios Raktuvės kapinės. Pastatytas XX a. antroje pusėje. A. Malinauskaitės nuotr., 2000 m.

Antkapinis paminklas šioje vietoje palaidotiems Liuberskių šeimos nariams, taip pat jam žintam 1969 m. spalio 2 d. KGB darbuotojų nušautam Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės partizanui, iki 1957 m. leisto pagrindinio laikraščio

KONSTANTINAS LIUBERSKIS-ŽVAINYS

1913 07 23–1969 10 02

Konstantinas Liuberskis gimė 1913 m. liepos 23 d. Šiaulių aps. Žagarės vls. Stungių k. 1934 m. baigė Kauno karo aviacijos mokyklos puskarininkių lakūnų skyrių, tarnavo karo lakūnu. 1940 m. rugpjūčio 28 d. apdovanotas „Plieno sparnų“ garbės ženkle. Tų pačių metų spalio 28 d. išėjo į atsargą turėdamas viršilos laipsnį. Pirmosios sovietų ir vokiečių okupacijų laikotarpiu gyveno Šiauliuose.

Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai, K. Liuberskis slapstėsi. Išvengęs saugumo mėginimo suimti, 1950 m. įstojo į Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės Juozapavičiaus tėvūnijos Ažuolo partizanų būrį. Netrukus buvo paskirtas Juozapavičiaus tėvūnijos Organizacinio skyriaus viršininku.

1951–1952 m. dėl sovietų represinių struktūrų vykdomų karinių operacijų ir agentų smogikų veiklos žuvo daug Prisikėlimo apygardos štabo pareigūnų ir partizanų, todėl Vakarų Lietuvos (Jūros) partizanų srities vadovybė nutarė panaikinti apygardą. Išlikęs gyvas Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės štabo viršininkas Alfonsas Padervinskas-Žilvitis dar bandė atkurti rinktinės štabą ir siūlė Žemaičių apygardos vadui Vladui Montvydui-Žemaičiui rinktinės vadu skirti Juozapavičiaus tėvūnijos vadą Steponą Erstikį-Patašoną. Pastarasis liepos mėn. susitiko su V. Montvydu. Buvo nutarta nebeatkurti Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės, o Juozapavičiaus tėvūniją, kaip atskirą vienetą, įtraukti į Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinę.

1954 m. partizanus S. Erstikį, K. Liuberski-Žvainį ir vos prieš metus pradėjusį partizanauti Julijų Adomaitį-Erdvilą stebėjo ir sekė MGB agentai. Partizanai ne kartą buvo su jais susidūrę, tačiau sugebėdavo atsitraukti iš pavojingų situacijų. Tam padėjo ir S. Erstikio mokytas šuo Niuris.

1955 m. rugsėjo 4 d. partizanų rėmėjas, MGB agentas Adolfas Šliažas iš Laumakių k., Šiaulių r., „pavaišino“ partizanus blyneliais su medumi. Apnuodytiems partizanams tąkart pavyko išsigelbėti: tolyn nuo pavojingos vietos S. Erstikį ir K. Liuberski nutempė J. Adomaitis. Saugumiečiai partizanų nesurado, tik susirinko jų išmėtytus daiktus: šovinius, užrašus, spaudą ir Erdvilo rašytą dienoraštį.

Po apsinuodijimo partizanų trijulės keliai išsiskyrė. S. Erstikis daugiau laikėsi miškuose ir kaimuose prie tėviškės. Gyveno pas ryšininkę, tačiau 1956 m. pavasarį iš jos išėjo. Iki 1959 m. pavasario slapstėsi Akmenės r. Rudausių k., vėliau – Šiaulių r. Semėniškių k.

1955–1957 m. žiemą K. Liuberskis ir J. Adomaitis slapstėsi Latvijoje, Duobelės r., Ilgos vienkiemyje pas Liuciją Lukošūniene. Lukošūnus partizanai aplankė ir 1958 m.

Partizanų garbei reikia pasakyti, kad, nors ir likę vieni, jie nenusileido iki plėšikautojų lygio, o remiami ištikimiausių ir drąsiausių stengėsi palaikyti pasipriešinimo dvasią, daryti tai, kas buvo įmanoma jų trijų pajėgomis: net iki 1956 m. leido laikraštėlį „Partizanų šūviams aidint“, kuriame S. Erstikis pasirašinėjo literatūriniu *Linguonėliu*, o K. Liuberskis – *Rinvydo* slapyvardžiais. Trūkstant partizanų sąjūdžio spaudos, kaip tik S. Erstikiui kilo idėja leisti periodinę spaudą savo tėvūnijoje. Jis ir K. Liuberskis buvo pagrindiniai leidėjai, redaktoriai ir rašytojai. Laikraštėlis buvo vienas iš paskutinių partizaninio judėjimo periodinių leidinių, kurio išėjo net 19 numerių (paskutinis laikraščio numeris pasirodė 1957 m.). Tai vienas ilgiausiai leistų Lietuvos partizanų leidinių.

1958 m. rugsėjo 19 d. Žagarės r., Žemųjų miške, netoli tėviškės Biliūnų kaime, KGB agentai-smogikai (tarp jų buvo Bronius Kalytis (Viater) – agentas Ramojus) nušovė J. Adomaitį. 1960 m. buvo paskelbta sąjunginė S. Erstikio ir K. Liuberski paieška. 1964 m. MGB užvedė baudžiamąją bylą, kurioje kaupė visus duomenis apie šiuos dingusius be žinios partizanus.

2003 m. spalio 22 d. K. Liuberskiui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2004 m. vasario 27 d. įsakymu jam suteiktas vyresniojo puskarininkio laipsnis, Lietuvos Respublikos Prezidento 2007 m. gegužės 9 d. dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi (po mirties).

Parengė Rūta Trimonienė